

EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Büyüklerimizden Masallar Yarışması

KIRMIZI KUŞ İLE BEYAZ İNCİ
HİLAİ LEKESİZ KILIÇ

iyilik ile gönüllere
DOKUN

KIRMIZI KUŞ İLE BEYAZ İNCİ

Evvel zaman içinde,

Kalbur saman içinde,

Develer tellal iken,

Pireler berber iken,

Ben babamın beşiğini,

Tıngır mıngır sallarken,

İçinde çeşit çeşit yemişleri olan, şırl şırl dereleri akan bir ülke varmış. Bu ülkenin padişahı Bürge Kaan ülkesini adaletle yönetirmiş. O yüzden herkes mutluymuş. Bürge Kaan'ın pek sevdiği bir eşi ve üç evladı varmış. İki erkek, biri kızmış. Her biri birbirinden hünerli bu üç evladın, başarıları dillere destanmış. Adları Yağız Han, Yasemin Sultan ve Yaman Han'mış.

Tek üzüntüleri, kuzey ülkesinin zalim hükümdarıymış. Bu hükümdar, Bürge Kaan'ın güzel ülkesi kendisinin olsun istemiş. Savaş çıkarmak için bahane ararmış. Bürge Kaan ise savaşı hiç sevmezmiş. Bu yüzden onunla iyi geçinmeye çalışmış. Zalim hükümdara ara ara hediyeler gönderir, zalimce davranışlarını önlemeye çalışmış.

Baharın gelişiyle, bu güzel ülke rengarenk çiçeklerle süslenmiş. Güzel kokular etrafa yayılmış. Bürge Kaan bu güzelliği seyretmek için sarayının balkonuna çıkmış. Nereye baksa ayrı bir keyif alıyormuş. Yüreğinde anlamadığı bir kaygı hissetmiş. Hemen vezirini çağırıp "Kuzey ülkenin hükümdarı için bir sandık hediye hazırlat ve tez zamanda elçiyle gönder" demiş.

Vezir padişahın emrini yerine getirmiş. Elçi, tozlu yollardan geçmiş, karlı dağları aşmış. Kuzey ülkesine ulaşmış. Atını dört nala sürerek geri dönmüş. Elinde saksıya dikilmiş bir gül fidanı varmış. Bürge Kaan'ın huzuruna çıkan elçi "Kuzey ülkesi hükümdarı, hediyeleriniz için teşekkür etti. Bu gül fidanını size hediye olarak gönderdi" demiş ve huzurdan ayrılmış.

Bürge Kaan gülün saray bahçesine dikilmesini emretmiş. Ama böyle bir hediye ona tuhaf gelmiş.

Bir gece bir gündüz geçmiş. Sonra gece ile gündüz kovalamaca oynamış. Ağaçların çiçekleri meyve olmuş. Çocuklar ağaçlara tırmanmış çeşit çeşit yemişlerden yemiş. Yaz mevsiminin sıcak günleri başlamış. Kuzey ülkesi hükümdarının hediyesi olan gül fidanı gonca vermiş. Ama gonca açıldıkça, saray halkını hayrete düşüren bir hal almış.

Kaan Han'ın eşi Şirin Sultan bir gün sarayın bahçesinde geziyormuş. Herkesin bahsettiği gül fidanını pek merak etmiş. Gördüğünde gözleri hayretle açılmış. Yıllardır sarayın bahçesi rengarenk güllerle doluymuş. Şirin Sultan gezdiği yerlerde her çeşidini görmüş. Ama böyle bir gülü ilk defa görüyormuş.

Dalının üzerinde nazlı nazlı sallanan bu gül simsiyahmış. Şirin Sultan merakla elini uzatıp dokunmak istemiş. O anda gülün dikenini batıp, parmağını kanatmış. Kaygıyla elini çekmiş. Ama acıyı elinde değil yüreğinde hissetmiş ve dayanamayarak bayılmış.

Çevresindekiler hızla onu odasına taşımış. Bürge Kaan ve üç evladı heyecanla yanına gelmiş. Biraz sonra Şirin Sultan gözlerini açmış. Ama rengi pek solgun ve vücudu çok bitkinmiş. Yatağından kalkamamış. Bürge Kaan bunun Kuzey Ülkesi Hükümdarının bir hilesi olduğunu anlamış. Şirin Sultan ayağa kalkar kalkmaz, bunun hesabını sormaya karar vermiş.

O sırada odaya gelen hekimler, Şirin Sultan'ı muayene etmişler. Türlü çeşit şifalı bitkilerden ilaçlar yapıp içirmiş, macunlar yapıp yedirmişler. Ama Şirin Sultan ayağa kalkmak yerine, gündün güne daha kötü oluyormuş.

Bürge Kaan ve üç evladı, Şirin Sultan'ın yatağının başından ayrılamaz olmuşlar. Şirin Sultan ara ara kendine gelir, birkaç lokma yer, bir iki yudum su içermiş. Eşini ve evlatlarını üzgün üzgün beklerken görür, onları teselli edip tekrar uykuya dalarmış.

Padişah saraydaki hekimlerin çaresizliğini görünce, ülke halkının duyması için tellallar göndermiş. Tellallar kendileri gibi genç atların üzerine atlayıp, saraydan dörtnala çıkmışlar. Ülkenin dört bir yanına atlarını sürmüşler. Ulaştıkları şehirlerin meydanlarına insanları toplayıp davullarına vurmuşlar:

“Dum дума dum dum

Dum дума dum dum

Duyduk duymadık demeyin,

Padişahımızın fermanıdır,

Şirin Sultan hastalanmıştır,

Hastalığına derman bulunamamıştır.

Derdine derman olan kişi,

Padişahın saygısına ve hediyesine erişecektir.”

Ülkenin tüm şehirlerinin, kasabalarının, köylerinin sokakları,

“Dum дума dum dum

Dum дума dum dum”

Sesleriyle inlerken, sarayın her köşesine endişe ve hüznün sinmiş, gün geçtikçe ümitler azalmaya başlamış.

Tellallar görevlerini yapıp dönmüşler. Birkaç gün sonra sabahın şerh vaktinde sarayın kapısına ak atlı, ak hırkalı, ak sakallı bir bilge gelmiş. Nöbetçilere, “Şirin Sultan için geldim.” demiş. Hastanın odasına girdiğinde Bürge Kaan'ı dua ederken bulmuş. Ondan başına gelenleri dinlemiş. Şirin Hanım'ı muayene etmiş. Dikenin battığı parmağını incelemiş. Kaan Han'a, “Bu hastalığın tek ilacı vardır. Kaf Dağı'nın ardındaki kalede olan kırmızı kuş ve beyaz inci!” demiş ve eklemiş “Bir cengâver o kaleye gidip onları getirmeli. Kırmızı kuş öttüğünde Şirin Sultan sesini duymalı ve beyaz inci, dikenin battığı parmağına sürülmeli. Ancak o zaman iyileşir”

Bunları söyler söylemez odadan çıkmış. Yağız Han peşinden koşmuş ama ak hırkalı, ak sakallı bilge, ak atına atlamış, hızla gözden kaybolmuş.

Bürge Kaan, vezirine Kaf Dağı'nın ardındaki kaleyi sormuş. Vezir:

“Kaan'ım, efsaneye göre Kaf Dağı'nı aşınca bir orman vardır. Ağaçlarının dalları gökyüzüne uzanır. Bu ormandan geçince siyah taşlarla yapılmış bir kale görünür. Bu kalenin üç kapısı vardır. İlk kapı cesaret kapısıdır. İkinci kapı zekâ kapısıdır. Son kapı merhamet kapısıdır.

Hepsini açmayı başaran kırmızı kuş ve beyaz inciye alır. Bir kapıyı açıp diğer kapıyı açamayan, iki kapı arasında tutsak kalır.”

Şirin Sultan’ın üç evladı aynı anda, “Biz annemizin iyileşmesi için oraya gideriz.” demişler. Vezir, “Oraya kalabalık gidilmez. Cesaret kapısında tek kişi durabilir. Cesaretini ispat ederse kapı açılır.” demiş.

Bunun üzerine Yağız Han, “Ben giderim.” demiş. Annesini son kez görmek için odasına girmiş. Ardından kardeşleri ve babası da gelmiş. Yağız Han orada babasıyla vedalaşmış. Bürge Kaan evladını göndermek istemiyormuş.

“Ey oğul, canım oğul,
Yüreğimin ferî oğul,
Sağ kolumun gücü oğul.
Sana da bir şey olursa,
Zaten üzgün yüreğimi,
Nasıl teskin edeyim?” demiş.

O sırada kendine gelip konuşulanları duyan Şirin Sultan, Yağız Han’ı yanına çağırılmış.

Evladının kolunu tutup,
“Ak sütümle beslediğim,
Ninnilerle büyüttüğüm.
Benim için gitme,
Benim canım, sana fedadır.” demiş.
Yağız han annesinin elini öpüp:
Kucağında büyüdüğüm,
Sevgisiyle avunduğum,
Mutluluğum seninle tamamdır.”

Deyip kolunu annesinin elinden sıyırmış. Şirin Sultan onu vazgeçiremeyeceğini anlamış. Gözlerinden iki damla yaş, sırma saçlarının arasından akmış, yastığını ıslatmış.

Yağız Han kılıcını kuşanmış, yanına azığını almış, atını Kaf Dağı’na doğru sürmüştü.

Sabahın ilk ışıkları ile Kaf Dağı’na varmış. Vezirden öğrendiği yolu takip edip Kaf Dağı’nı aşmış. Ağaçlarının boyları göğe uzanan ormana dalmış. Gücünün tükendiğini hissedince durmuş, atından inmiş. Bir ağaca yaslanıp oturmuş. Azığını çıkarıp, yemeye başlamış. O sırada otların arasından bir tavşan görünmüş. Küçük burnu ve kuyruğu ile çok şirinmiş. Yağız Han’a yavaş yavaş yaklaşmış. Sanki yiyeceğinden istiyormuş. Yağız Han azığını toplayıp kalkmış. Bu yiyeceklere ihtiyacı varmış çünkü daha ne kadar yolunun olduğunu bilmiyormuş. Atına atlayıp, yola devam etmiş.

Nihayet kaleye ulaşmış. Bu kale aynı siyah gül gibi simsiyahmış. Kapısının üzerinde “cesaretin varsa kapıya üç kez vur” yazılıymış. Bütün cesaretini toplayıp üç kez vurmuş. Tak tak tak. O anda bir rüyaya dalar gibi olmuş. Kendini yüksek, karlı bir dağın eteğinde bulmuş. Cesaretinin, bu dağa tırmanarak sınanacağını anlamış.

Hızla dağa tırmanmaya başlamış. Durup dinlenmeden, dağın tepesine ulaşmış. Ulaşır ulaşmaz çevresindeki görüntü dalgalanmış ve kendini kalenin önünde bulmuş. İlk kapı açılıvermiş. Yağız Han içeri girmiş ve kapı kapanmış. Duvarda meşaleler yanıyormuş. Nefes nefese ikinci kapıya yaklaşan Yağız Han kapıda şu yazıyı okumuş:

“Bilmece bildirmece,
Bir gece, bir gündüzde,
İki arkadaş varmış,
Birbirini kovalarmış,
Biri sarı, biri beyaz,
İkisi de yuvarlak,
Sarı olan sıcak,
Beyaz olan parlak.”

Yağız Han bir okumuş bir düşünmüş, iki okumuş iki düşünmüş ama cevabı bulamamış.

Saraydakiler ise endişe ve merakla bekliyorlarmış. Yasemin Sultan babasının yanına gelerek, “Babacığım izin ver, abimin arkasından ben gideyim. Abim kadar güçlü olamasam da bilirsin ki çok zekiyimdir. Eğer diğer kapıları açamadıysa ona yardımcı olabilirim” demiş.

Babası bir evladının daha yanından gitmesini istemiyormuş ama Yağız Han’ı da pek merak ediyormuş. Yasemin Sultan’a gitmesi için izin vermiş.

Yasemin Sultan da kılıç kuşanmış. Azığını almış. Atına atlayıp yola koyulmuş. Yağız Han’ın geçtiği yollardan geçmiş. Onun gibi yemek ve dinlenmek için durduğunda, yanına şirin bir tavşan yaklaşmış. Yasemin Sultan’da yiyeceği yetişmez kaygısıyla kalkmış. O da azığını tavşanla paylaşmadan, yoluna devam etmiş.

Simsiyah kalenin kapısına geldiğinde, yazıyı okuyup, üç defa kapıya vurmuş. Tak tak tak. O da kendini karlı, dik bir dağın eteğinde bulup bütün gücüyle tırmanmış. Kapı açıldığında abisini karşısında görünce, hasretle birbirine sarılmışlar ve kapı kapanmış.

Yasemin Sultan’da ikinci kapıdaki bilmeceyi okumuş

“Bilmece bildirmece,
Bir gece, biri gündüzde,
İki arkadaş varmış,
Birbirini kovalarmış,
Biri sarı, biri beyaz,

İkisi de yuvarlak,

Sarı olan sıcak,

Beyaz olan parlak.”

Yağız Han çaresizlikle bakmış. Günlerdir burada düşünüyormuş. Bir sürü sözcük saymış ama hiçbirinde kapı açılmamış.

Yasemin Sultan kelimeleri tane tane okumuş. Dikkatle düşünmüş. Sonunda cevabı bulmuş. “Güneş ile ay” der demez kapı açılmış. İkisi de açılan kapıdan içeri sevinçle girmişler. O anda ikinci kapı kapanmış. İki meşale bu alanı aydınlatıyormuş. Üçüncü kapının üzerinde kocaman harflerle MERHAMET yazılıymış.

İncelediklerinde kapının ortasında bir oyuktan başka bir şey bulamamışlar. Peki bu ne demekmiş?

Sarayda günler geçiyor ama Yağız Han ile Yasemin Sultan’dan bir haber gelmiyormuş. Şirin sultan artık hiç gözünü açmadan uyuyor. Günden güne daha solgun görünüyormuş. Babasından gitmek için birkaç kez izin isteyen Yaman Han, hayır cevabını almış. O gün annesinin yanından ağlayarak çıkan Yaman Han babasına yalvarmış. Ablasını, abisini ve kırmızı kuşla beyaz inciye alıp getireceğine yeminler etmiş. Babası çaresiz kabul etmiş.

Yaman Han’da kılıcını kuşanmış. Atına atlamış. Kaf Dağı’nı aşmış. Ormana dalmış. Gücünü toplamak için azığını açıp oturmuş. Abisi ve ablasının yanına gelen tavşancık onu da ziyaret etmiş. Yaman Han azığındaki sebze yi tavşanın önüne koymuş. Tavşancık küçük patileriyle tutarak sebze yi kemirmeye başlamış. Birkaç dakikada hepsini bitirmiş. Teşekkür eder gibi Yaman Han’ın yüzüne bakmış. Patilerinin arasındaki küçük ve parlak cam küreyi ona uzatmış. Yaman Han hayretle onu almış ve teşekkür ederek cebine koymuş. Sonra da kalkıp yoluna devam etmiş.

Kaleye ulaştığında, kapısındaki yazıyı okuyup üç kere vurmuş. Tak tak tak. Karşısında bir anda beliren dağa nefes nefese tırmanmış. Sonrasında ilk kapının açılması ile içeri girmiş ve kapı kapanmış. İkinci kapıdaki bilmeceyi epeyce düşünmüş. Sonunda cevabı bulmuş. Kapı açıldığında abisi ile ablasını karşısında sağ-salim görünce, çok sevinmiş. Koşarak onlarla sarılmış ve kapı kapanmış. Üç kardeş artık bu macerada berabermiş.

Yaman Han üçüncü kapıya bakmış. Abisi “Biz bu kapıyı açamadık. Bir yazı ve küçük bir oyuk var. Her yerini inceledik ama başka bir şey yok” demiş.

Yaman Han yazıya bakmış MERHAMET sözcüğünü düşünmüş. Neyle ilgili olabilirmiş. Kendisini düşünmüş, merhametli biriymiş ama bunu nasıl ispat edebilirmiş. O anda aklına yolda karşılaştığı tavşan gelmiş. Evet, evet, ona merhametli davranmış. Hemen cebini kontrol etmiş ve tavşanın hediyesi olan küreyi avucuna almış. Heyecanla abi ve ablasına “Sanırım, bu kapıyı nasıl açacağımı biliyorum” diyerek elindeki cam küreyi kapıdaki oyuga yerleştirmiş. O anda kapı açılmış.

Üç kardeş sevinçten ağlamışlar ve göz yaşları yanaklarını ıslatmış. İşte! Kırmızı kuş ve beyaz inci karşılarındaymış.

Odanın ortasında, bir kayanın üzerindeki, kırmızı kuşla, beyaz inciye yaklaşmışlar. O sırada kapı kapanmış. Kırmızı kuş altından bir kafesteymiş. Beyaz inci ise küçük bir sandıktaymış.

Onları aldıklarında, vezirin dediği olmuş, kapıların hepsi açılmış. Üç kardeş, sevinçle, atlarına atlayıp, annelerine yetiştirmek için yola çıkmışlar.

Saraya vardıklarında babaları onları sevinç gözyaşları ile karşılamış. Kırmızı kuşu annelerinin başucuna koymuşlar. Kuş güzel sesi ile ötmeye başlamış. Beyaz inciye de parmağına sürünce, Şirin Sultan gözlerini açmış. Odada mutluluk sesleri yükselmiş. O sesler kırmızı kuşun ötüşlerine karışmış.

O sırada saraya ak atlı, ak hırkalı, ak sakallı bilge gelmiş. Üç kardeşi başarılarından dolayı kutlamış. Bu yaşadıklarından ne öğrendiklerini sormuş.

Yağız Han, “Ben öğrendim ki insan için sadece cesaret bir işe yaramaz.”

Yasemin Sultan sözü almış, “Ben de öğrendim ki sadece zekâ bir işe yaramaz.”

Yaman Han, “Ben de öğrendim ki cesaret ve zekâ, merhamet olmadan bir işe yaramaz” demiş.

Ak hırkalı, ak sakallı bilge, Bürge Kaan’ı ve Şirin Sultan’ı böyle cesur, zeki ve merhametli çocuklar yetiştirdikleri için tebrik etmiş.

Sonra da çocuklara dönüp, “Merhameti unutan insanlar, cesaretleri ve zekâları ile sadece zarar verici olurlar. Siz her zaman merhametli olun.” demiş, ak atına atlayıp saraydan ayrılmış.

Bu sırada ise Kuzey ülkesinin hükümdarı savaştaymış. Kendisi gibi zalim bir hükümdar onu yenmiş. Yaptığı kötülük karşısında kötülük bulmuş.

Bürge Kaan ve halkı da eski, mutlu günlerine dönmüşler.